

Przegląd

JESZCZE JEDEN DELEGAT.

— Cóżes ty, Telefoner, taki zadowolony?

— Ja biłem u doktora. To un mi dał proszek i powiada, że dzysz wieczór tyż pojedę do Rygi.

ANDRUSOWI KRAKOWSKIEMU.

I tyś poznał wojenkę, andrusie krakowski,
gwiznąłeś i karabin ścisnąłeś, na szańcu,
zwarłeś się z bolszewikiem w wścieklej walce tańcu
i prześniłeś w okopie nasz sen pradziadowski.

Wszystkie bóle Narodu, wszystkie łyzy i troski,
wszystkie jęki, wylęgie gdzieś na miasta krańcu,
brałeś w serce i byłeś przy siwym powstańcu
równy mu, poświęcony żołnierz Kościuszkowski.

Gwiznąłeś, roześmiałeś się głośno, donośnie,
z fantazją, którą jeno krakowiak mieć może —
a niech tam! kule warczą, ty śmieszysz się śmierci.

Lecz chwała ci, andrusie. Gdy szrapnel, co wierci
piach okopu twojego, piersi ci rozorze,
cała Polska nad tobą schyli się miłośnie.

ZDOBYCIE GRODNA.

I w twoje święte mury, o! obronne Grodno
i w twoje święte mury, o! prastary grodzie,
wdarł żołnierz dziś się polski w zuchwałym pochodzie,
i włamał się w zaułki szabli stałą chłodną.

I wróg ucieka, walkę rzucając bezpłodną,
i wielka radość w całym króluje narodzie,
że znów polski proporzec chmury ciemne bodzie,
i wszyscy patrzą w błękit wiarą serca zgodną.

I wszystkich serca bierze jakiś szal nie ludzki,
jakaś radość, szaleństwo radości, pieśń życia,
że znów nasze, co było, jest i naszym będzie.

I pośród dzwonów świątyń tysięcznego bicia,
w jakiejś nieziemskiej wiary wyśnionym obłędzie,
bierze miecz kunigasów Naczelnik Piłsudski.

NA ZAJĘCIE NOWOGRÓDKA.

A gdy zagrzmiała bojowa pobudka,
uciekł bolszewik nawet z Nowogródka,
za nim, wokoło hen droga mogilna...
Kiedyż ucieknie z stołecznego Wilna?

DO MOSKIEWSKIEGO KNUTA.

Już ty nie wrócisz do nas w krwawej dobie,
budząc przerażeń zdrętwiałe uczucie,
koszmar-li krwawy został nam po tobie,
moskiewski knucie.

Krwawiłeś barki starców i młodzieży,
w rękę kacapa tkwiąc w straszliwej bucie...
Dziś ona wszystka w zapomnieniu leży,
moskiewski knucie.

Dziś nam nie może rządzić krwawy „tata”,
Gdy wzrosło mięstwa naszego poczucie.
Już nie zakwitniesz nam w rękę żołdaka,
moskiewski knucie.

DO ZNISZCZONEGO ZŁOCZOWA.

Mieścino mała, o której los powie
kiedyś, jak mówi o rycerskich czynach,
bądź pozdrowiony w swoich smutnych synach,
Złoczowie!

Tyś nie na szańcu legł, bohater prawy,
tobie dzień każdy był hańbą i klęską,
gdy czerń w twych murach hulała zwycięsko,
siew niosąc krwawy.

Lecz dziś, choć zguba jeszcze ciebie karmi,
choć jeszcze pomnisz nad sobą nóż wraży,
jesteś na szańcu znów w najpierwszej straży
lechnickiej armji.

ZWYCIĘSTWA SOWIECKIE.

Chciał się dostać do Zamościa,
ale zbito jegomościa;
chciał się dorwać i do Lwowa
lecz go zmiotła armat mowa.
Ze Złoczowa oraz Brodów
umknął zbawca wszech-narodów,
a świat patrzy z dziwu głupi,
jak nasz żołnierz wroga łupi.

L A Z I K W O J U J A C Y.

(Na nutę: „Do ciebie mówię“)

Przed samą wojną u austryjaków
„freiwilligerem” byłem tam.
Znam dobrze Wiedeń, znam Peszt i Kraków
i Kołomyję także znam,
lecz że w taborach człek się narowi
więc się zwolniłem stamtąd sam
i w dzień wybuchu ja był u Lwowi
i do legunów wstąpił tam.

(„O, mój rozmarynie“)

Cośmy tam robili,
wie każdy z was:
praliśmy i bili,
gdzie który wlaźł.
W bitew kławej wrzawie
szliśmy ku Warszawie
we krwi nie raz.

(„Jak to na wojence ładnie“...)

A po drodze tu w polskich wsiach
dziewuch różnych miałem aż strach,
po kwaterach, gdy człowiek spał,
uciech wszystkich do syta miał.

(„Hupaj siupaj“...)

A gdym spał raz w nocy w stodole na sianie
przyszły niespodzianie
te moskiewskie dranie.
Za łeb mnie ściągnęli
Zaraz z tej pościeli;
do niewoli wzięli zaraz mnie.

(„Hajda trojka“...)

I powieźli mnie kacapy
gdzieś nad szary brudny Don.
Tam człek z zimna dmuchał w łapy
pośród dzikich, mroźnych stron.

(„Kopernik cietyj wiek“...)

A choć dość było do wypicia
i sprytu tam nie brakło mi,
lecz niema człek chęci do życia,
kiedy za swemi mu się cni...

(„Pan jenerał... i my też“)

A tu Haller, ten jenerał,
Właśnie z armią swoją z Rosji się przedzierał;
a że nasi szli do niego
wzdłuż i wszerz,
więc poszedłem tam dlatego
i ja też.

(„Madelon“...)

Potem do Francji szliśmy z jenerałem,
gdzie też uciechy rozmaite miałem
więc wyuczyłem się języka w mig,
do francuzek czując dryg.
Tam porzuciłem służbę już w piechocie,
znalazłszy przydział w napowietrznej flocie;
tam na samolot człek z ochotą wlaźł
no i puszczał się raz w raz.

(„Meine liebe Augustin“)

Aż mnie kiedyś w Bezancy
strącili „Giermańcy”
i powieźli nach Deutschland
gdzieś pod Berlin.
Tam byłem wciąż w ryzach
przy Bertach, Luizach.
Tam trza było pracować
ciężko bez kpin.

(„Ojciec syna wylał pasem“...)

Gdym się wasserzupką napasł,
wziąłem kiedyś nogi za pas,
wszystkie Berty pożegnałem,
no i zwiąłem tu.

(„Nie tak in illo tempore bywało“...)

Tum do ułanów wstąpił, Panie Święty,
z nimi pod Kijów rznąłem, jak najety,
i tam też czasy przyszły dla mnie lepsze,
tam swą kobytę napoiłem w Dnieprze.

(„Hrabina“ „Zbudzić się“...)

Lecz nas bolszewik szarpnął znów,
utrudniał odwrót nam ten cham,
aż nasz rycerski zbrojny huf
wrócił stolicy bronić bram.

(„Tysiąc walecznych opuszcza Warszawę“...)

Setki paskarzy opuszczały miasto,
wszędzie panował zamęt, zgłęb i ruch,
jednakże wcale nie zrażało nas to,
bo już od Wisły inny powiał duch.

(„Hej koledzy w górę szklanki, każdy zdrowie“...)

Hej koledzy bagnat w górę,
wylupimy mochom skórę,
bo sowiety na bagnety
bardzo czułe są...

(„A kto nie wypije tego we dwa“...)

Tu moskiewskie dranie
wzięły tęgic lanie:
łupu cupu, łupu cupu!
nic z nich nie zostanie.

(Refren piosenki „Pokoik taki mały“)

Ale się człeku, wreszcie uspokój,
bo już sowiecki ucicha zwierz
i już się wreszcie zbiera na pokój,
więc se odpocznie człowiek też.
Już bolszewiki proszą na migi,
już chcą niezgody oddać kość
i już zemdleni jadą... do Rygi
bo też tej wojny mają dość.

— Pan polak życzy sobie pokój? Dlaczego nie? Ja mogę panu dać ten pokój.
— Tak? Dobrze. Tylko najpierw Piłsudski pogada jeszcze z szanownym panem.

DZIWNY OSIÓŁ.

Kapral do szeregowca:
— Te, Antek! Jesteś skończony osioł! Rogów
ei tylko brak!

PRETENSJA.

Pewien mały chłopiec, bawiąc się nad brzegiem morza, wpadł do wody. Zrozpaczony ojciec biega wzdłuż brzegu, rwąc i łamiąc ręce. Wtem z tłumu gapiów, wybiega, jak błyskawica, jakiś młody człowiek, rzuca się do wody i z narażeniem własnego życia ratuje dziecko.

Do zmoczonego, dyszącego z wysiłku wybawcy podbiega ojciec chłopca.

— To pan uratował moje dziecko?
— Tak—to ja!
— A gdzie kapelusz?..

AMBICJA.

Południe. Jedna z wielkich ulic śródmieścia tętniąca życiem. Tłumy przechodniów spieszą w wszystkie strony.

Nagle—jakiś pijany obywatel, staje sobie spokojnie na samym środku ulicy, rozpinając trzy i wielkie guziczki i...

Podbiega do niego oburzony milicjant.

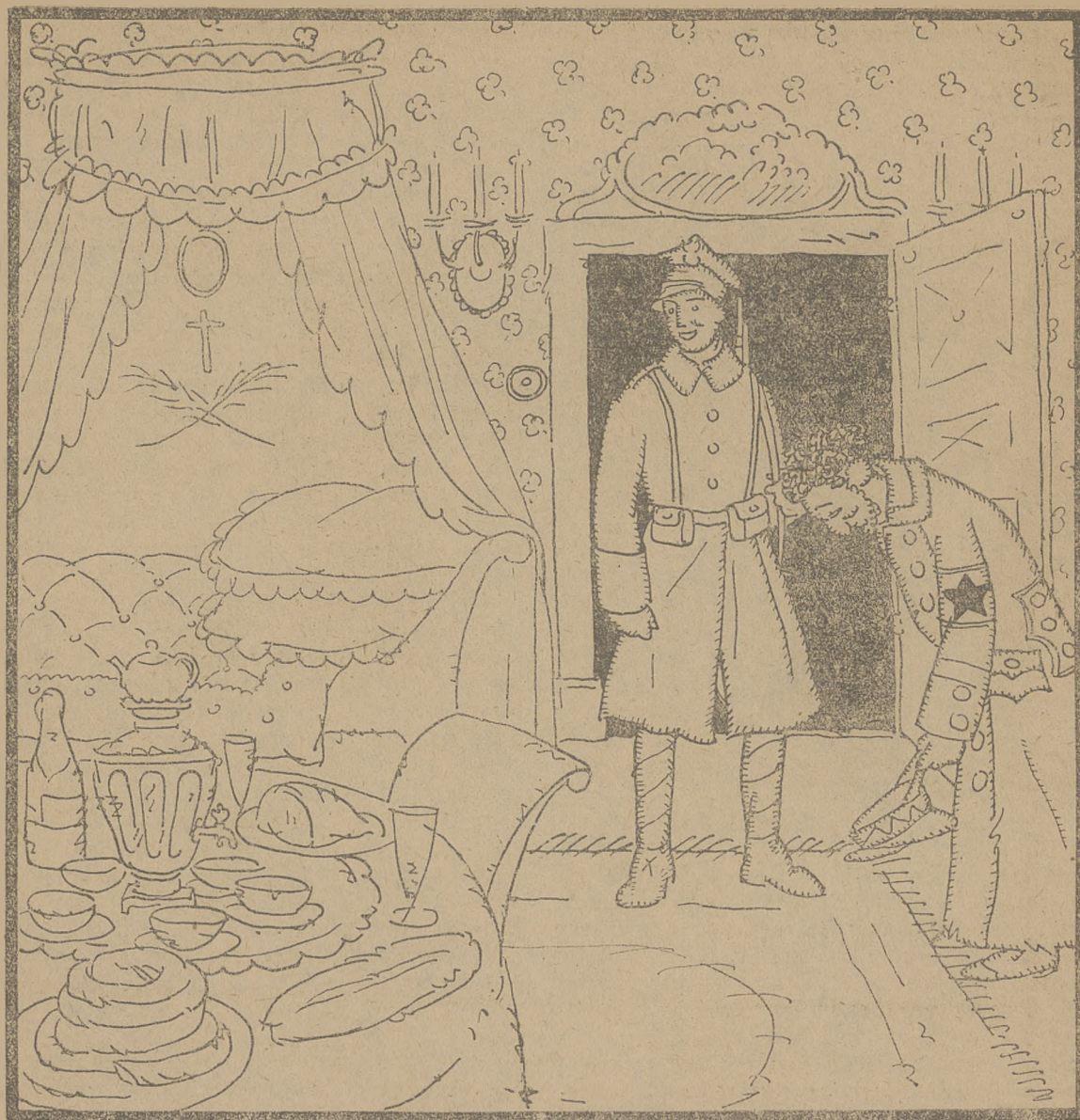
— Panie! Czy panu nie wstyd? Tak może bić świnia, nie człowiek. Proszę ze mną do ko-szarjatu.

— Pó...ó...ójdę!
— Ale zapnij się pan!
— Nnie... nie chcę...
— Zapiąć się!
— Aa... ni myślę!
— Dlaczego?

— Niech wiedzą, że mnie nie za złodziejstwo milicja prowadzi.

W R Y D Z E.

— Cóż, rozmawiał z panem Piłsudski?

— Już się dla pana dobrodzieja znalazł lepszy pokój, bardzo proszę...

NOWI DZIEDZICE.

Nowy dziedzic do ekonomy:

— Tę świnie trzeba będzie zarżnąć!

— Kiedy ona, proszę pana dziedzica, będzie się prosić!

— Wszystko jedno! Żeby się nawet na kolanach prosiła, to się ją zarżnie!

POWODZENIE U KOBIET.

— Wiesz, ten Kukielka z siódmej kompani ma ogromne szczęście do dziewcząt wiejskich.

— Skąd wiesz?

— Ile razy ta bestja po nocy ze wsi powraca, zawsze ma gębę pokrwawioną i podrapaną.

NAUKA KONNEJ JAZDY.

— Byli tu we wsi kozacy?

— A juści byli.

— Cóż robili?

— Uczyli nasze gęsi konnej jazdy.

— Jakto?

— Ano, tak:

— Która im wpadła w ręce, zaraz ją pakowali na siodło.

GAPA!

— Wojtekl czego beczysz?

— A bo jechał bez wieś taki gapa: hołobłą o pysk mnie zawadził!

CO MOWI ŁAZIK?

Choć człowiek tęsknił niby do pokoju, ale jakim się dowiedział, że już ma być naprawdę koniec wojny, kapkę mi się markotno zrobiło... Tyle już lat różne się kąty wyciera, z rozmaitych garnków

jada, po tylu drogach wędruje, że kiedy pomyślę o spokojnem życiu, o siedzeniu furt na jednym i tem samem krzesku, o spaniu na jednym łóżku—to jak pragnę swoją Anikę żywą i całą obaczyć, takbym ci ją d a r o w a ł z przyległościami, byle móżdż jeszcze trocha połaził kować.

Za mocne, widać, sprawiliśmy grzanie bolszewickiemu tałałajstwu i rury im się na nic rozgotowały. A przecie jeszcze nie dawno tak się toto stawiał! Mówił mi jeden Wicek, co z niewoli bolszewickiej się wykradł, że nawet Trockiemu nos się do góry zadart, a inne chodziły ważne, jak dawne rewirowe. Nawet jak już zaczęli majtki gubić i coraz prędzej ku Moskwie się wakować, jeszcze nie tracili fasonu. Wzięli lanie pod Warszawą, a piszą w komunikacie: idziemy naprzód, zajęliśmy Garwolin. Dostali pod Garwolinem — telegrafują: wsio błagopólnie, zajęliśmy Siedlec. Wynoszą się z Siedlec — a w depeszy stoi: posuwamy się dalej, zajęliśmy Białystok.

Zeby jeszcze ze dwa tygodnie takiego wojowania, toby, jak nie, zatelegrafowali: nasza waleczna

armja w śmiałym wypadzie, brawurowym atakiem na bagnety zajęła Moskwę.

Ale się pan Joffe rozmyślił, bo powiadają, że jest wielki centelmantel i zgodził się podarować Polsce Warszawę, Kraków i Lwów. A potem na dołkę przysłał jeszcze dołożyć nam i Białystok i Grodno...

Czyli—krótko mówiący — wszystko, co w Suwałkach wsunęli, to w Rydze wyrygali i teraz już z lżejszym bagażem do domu wrócą. Tylko nie myślcie, że tak zara rezon stracą! Oho! ja ich znam. Pokój podpiszą, a za to nam przysła swoich gitatorów od gitary zwracania i będą ludzi na bolszewicki obrządek nawracać.

Przychodzimy tu niedawno do jednej wsi, pa-trzymy — kupa narodu dokoła drzewa stoi. Ludzie głowy pozadzierali i coś tam uważają. Zbliżam się z Frankiem, a między gałęziami siedzi jakaś czerwona ofermia i choć ma strach w ślepiach, jako że nas obu spostrzegła, kazanie ci dalej prawi. Powtórzę tu wam słowo w słowo akuratnie. Nic nie zmyślam.

— „Towariszczy pany — powiada... — Niech żyje sowiecka Rosja! Niech żyje sowiecka Polska! Towariszczy polaki wy broście oruże panow kapitalistow, kotoryje was chotiat zdziełać rabami i goniat was zawojować rosiejską sowiecką respublikę, którą takie wielkie gosudarstwa, jak Anglja, Francja, Ameryka i Italja przyznają za jedyne prawe swobodne gosudarstwo. A taka maleńka burżuazna Polska chce nadziać na nas jarzmo. Towariszczy pany! My do tego nigdy nie dopuścim. My swobodny naród i nie-siem wszystkim sowieckie bractwo. Broście wasze wintowki i przychodźcie do nas w las. Pany was źle karmią. Wy piąjetieś tylko chłodną presną wodą, której teraz bolszewik nie daje nabrać wam z rzeki. Towariszcze polaki! wam nadziali maskę. Dołoj krowoprolitjel! My wnieście zawojujem wieś mir. Towariszczy pany! otozwitiej kto!“...

Czekaj, psia twoja, ja ci się tu odezwę. Jak wy-garnę do kaznodziei, tak w jeden mig leżał już na ziemi i przestał mlec ozorem.

Żebym był w cywilu, zaraz by mnie za to do komisarjatu ciągal. A tak — nic, jeszcze może pochwałę dostanę. Więc trochy szkoda mi tej wojny.

BOLSZEWICKIE INFORMACJE.

W prasie bolszewickiej pojawił się niedawno telegram z Warszawy, mający potwierdzać wiadomości o represjach, stosowanych dż żydów. Telegram ten (najzupełniej autentyczny) powtarzamy dosłownie:

„U jewreja po familji Cedergrin warszawskaja telefonnaja kompanja otniała telefon wwidu towo, czto razgowory wieliś iskluczitielno na jewrejskom jazykie“.

Dla informacji czytelników, nieznających Warszawy, dodać należy, że telefony w tem mieście należą do szwedzkiego towarzystwa: „Cedergren“

NA INSTRUKCJI BOLSZEWICKIEJ.

— Towariszcz unteroficer, czy w sobotę wolno zabić pchłę?

— Nawet koniecznie trzeba.

— A wesz?

— Wszy zabijać w sobotę nie wolno, bo to grzech.

— Czemu?

— Słuchaj towariszcz durak: pchłę wolno zabić, bo jak tego nie zrobisz, to ci ucieknie. A wesz, wiadomo, na miejscu zostanie i będziesz ją mógł złapać następnego dnia.

Z R O Z M O W T E L E F O N E R A.

Sierżant pokazuje rekrutom karabin i powiada:
— Obejrzyjta se, kaliki—ofermy, ten gwer, a jak
będzie co brakować, albo co będzie zepsute, zaraz

zamelduj-
cie, żeby
poiem na
was nie
było.

Tedy
rekruty u-
siadływko-
ło i macają
na wszyst-
kie strony
karabin.

Zaś Te-
lefoner rze-
cze do sier-
żanta:

— Panie
sierz, ja
po trze-
buje cosz
meldować.

— Mów,
dziadu.

— Mel-
duje, co w
lufe od ten

karabin jest dzure, żeby to potem na mnie nie było

Telefoner nie zaznał niestety szczęścia w stanie
małżeńskim. Żona była wdową, babą szpetną,
wrzaskliwą, a skąpą.

Delikatny Telefoner postanawia przeciąć węzeł
małżeński.

W przystępie męskiej energii, zdobytej czasu
wojny w N-tym dyjonie taborów, rzecze do żony:

— Sala, ja czebie mówię, jak znakomity uczony
Szekspir: bycz albo nie bycz. Co ty chcesz ode
mnie, żeby iść do diabła?

Na to Salcia rzeknie:

— Po pierwsze bicz to ty mnie nie będziesz;
po drugie rozwód, to ja tobie dam, jak ty mnie zo-
stawisz w takim stanie, w jakim wziąłeś.

Telefoner rozłożył bezradnie ręce.

Kłopoty małżeńskie odziedziczył Telefoner po
ojcu swym, słynnym na całe radomskie handlarzu
koni.

Znaną była w rodzie historia starego Te-
lefonera z niewierną żoną.

Przychwyciwszy wiarołomną połowicę w jedno-
znacznej sytuacji z prokurtenem na kanapie, ojciec
Telefoner udał się po radę do samego rabinu w Ka-
łuszu. Opowiada mu całe zdarzenie i pyta, co
zrobić?

Rabin myśli, myśli i rzecze:

— Ty sze rozwiedz z żoną.

— Kiedy ja ją kocham.

Rebe znów myśli i — mówi:

— To wyrzuc prokurenta.

— Kiedy bez niego ja nie mogę robicz inte-
resy.

Rabin myśli i mówi:

— Przyjdź za tydzień.

Wraca po tygodniu stary Telefoner, a rabin:

— Jak ty nie możesz rozwieść się ze swoje
żone i nie możesz wyrzucić prokurenta—to wyrzuc
kanapę.

*

Codziennie po obiedzie chodzi Telefoner na
Gęsią ulicę na małą czarną kawę.

Tam to zbierają się solidni i poważni kupcy
i handlarze.

Kiedy wyczerpią się tematy o interesach, lubi
Telefoner opowiadać zagadki i wesołe historyjki.

Raz pyta swego przyjaciela Kubę Kurcyszwanza.

— Kuba. Jedzie pociąg pośpieszny z Warsza-
wy do Łodzi. Un ma 10 wagonów, każdy wagon
ma po 8 przedziały a każdy przedział po 8 miejsc.
W każdym przedziale siedzą 4 kubyte, 3 mężczyzny
i jedno dzecko. Ty mnie powiedz, ile lat ma kon-
duktor?

Kuba myśli, myśli i nie wie.

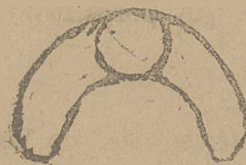
— Un ma 25 lat i 3 mieszące.

— Skąd ty wiesz, Telefoner?

— Skąd? bo go sze pitałem.

Kuba jest zły i nie daje za wygrane.

A ty mnie powiedz, co to jest i rysuje na stoliku.

— Nie wim.

— Widzisz. Czas to pieniądz.

— Ojej co to za sztuka, a co to jest?

— Nie wim.

— Ty głupi: to znaczy niema róży bez kolców.

— Dlaczego?

— No, bo niema ani róży, ani kolców.

Tego dnia Kuba dostał niestrawności.

*

— Czy jest podobieństwo między listonosz
a olej rycynowy?

— Oj, oj—jeszcze jak!

— Listonosz na to biega żeby jadł, a olej ry-
cynowy na to sze ji żeby biegacz.

SZWOLEŻERY BUDIENNEGO.

Tak dziś powracają do Rosji kacapy,
gdy pozostawili nad Wisłą swe szkapy.

*

*

*

Raz Telefoner wyjechał „interesownie” do Wrocławia.

Na stacji w Opolu widzi automat, gdzie za wrzuceniem 10 fenigów wypada kawałek czekolady.

Dochodzi do automatu i wrzuca 1 fenig. Może coś wyleci?

Ciągnie — nic.

Wrzuca 2 fenigówkę, 3, 4, 5 — to samo.

Wtedy dochodzi jakiś Niemiec i wrzuca 10 fen.

Wypada mu czekolada i 10 pojedynczych fenigówek Telefonera.

A Telefoner na to:

— Nawet automat jest też antysemyta.

*

— Człowiek—to jak ptak: un lata—lata—lata—lata—i nic nie ma...

*

— Wiesz pan co, panie Cwiszenfus: człowiek to jest jak syfon z wodą sodową!

— Dlaczego?

— A bo ja wiem?..

*

Telefoner, bawiąc w Warszawie, spotkał starego znajomego Maurycego Szpinaka, który zaprosił go do baru na rybkę.

Podano półmisek. Na nim dwa śliczne karasie: jeden trochę większy, drugi nieco mniejszy.

— Nu, Telefoner, proszę cię bierz pierwszy.

— Weź ty, co jest?

— Nie, ty jesteś wojskowy, taki bohater, to ty pierwszy.

— Co się masz krępić?.. Ty jesteś starszy...

Ostatecznie jednak Szpinak przekonał Telefonera. Wziął on pierwszy i—naturalnie—większą sztukę.

— Uj, Telefoner, wiesz, że ty nie jesteś wcale dobrze wychowany. Dlaczego wzięłeś większą rybę?

— Dlaczego?.. No a ty?.. Ty to byś wziął którą?

— Naturalnie, mniejszą.

— No i masz te mniejszą. O co ci chodzi?

*

Na ćwiczeniach konnych koń się rozbrykał i ponosi Telefonera.

Jakiś reluton pyta:

— Telefoner, zajedziesz szkapę, dokąd tak walisz galopem?

Zdyszany Telefoner rzuca w biegu:

— Ja wiem? spytajcie tego kuź.